מינה ברגר לא התכוונה – פרק כ”א

מינה ברגר, מהירת תפיסה, יסודית ונחושה, התקוממה במהרה מן הבכי. אם צריך השקפת עולם מגובשת היא תגבש לה אחת כזו. חקירות אינטלקטואליות ופילוסופיות חינוכיות הן לא כוס המיץ שלה אבל הן לא יעמדו בדרכה. כמו שנאמר, אם צריך – עושים. מינה חשבה, מי יודע אם לעת כזאת הגעתי לחנות. מי יודע אם לעת כזאת התרחש אותו כשל מערכתי שהביא לנישואַי לבעלִי חסר העכבות הנורמטיביות.

מינה הניחה שהתנגדותו של בעלה לרעיון ההומסקולינג נובע מחששותיו בנוגע לכישוריה החינוכיים. בשלב הראשון, נאמנה לסט ההרגלים שהפעיל אותה מיום עמדה על דעתה, האמינה לו. אך עם חלוף הזמן וככל שהצורך לחקור את המלצתה שלה העמיק, התחיל הספק לנקש בה. בתחילה נקישה ליום. בהמשך אחת לשעה. ולבסוף, נקישות רציפות וסדירות. דופק עקבי ועיקש הדיר מנוחה מלבה.

מינה אמרה לו, אני מבינה את החשש שלך. אתה צודק. חסר לי הידע הדרוש. אבל אני מוכנה ללמוד. אני רוצה. ואני צריכה שתהיה אתי. אתה מסכים? בבקשה תסכים. מינה קיוותה למצוא בו חבר ובן ברית לגיבוש תפיסתה החינוכית, שהרי הוא בניגוד אליה לא חושש משאלות ולא נרתע מתהיות. יודע להתמודד עם שאלותיה הבלתי נגמרות של יפי. מעודד אותה בכל עת לחלוט את החלטותיה בעצמה.

מינה אמרה לו, אני מבינה את החשש שלך. אתה צודק. חסר לי הידע הדרוש. אבל אני מוכנה ללמוד. אני רוצה. ואני צריכה שתהיה אתי. אתה מסכים? בבקשה תסכים.

מינה גם אמרה לו, לך יש אג’נדות חינוכיות. לי אין. אתה מסוגל להגיד על סוגיות חינוכיות משפטים שמתחילים במילה לדעתי. אני לא. כל מה שאני יודעת לומר נהגה בגרונם של אחרים. אני יודעת להגיד מה אסור ומה מותר, מה נכון ומה שגוי, מה פסול ומה ראוי. אני לא יודעת להסביר כלום. גם לא לעצמי. אתה כן יודע. נכון שאתה יודע? תגיד לי שאתה יודע.

אבל בעלה של מינה לא אמר לה שהוא יודע. הוא גם לא אמר שהוא לא

שגם היא מתווה דרך), ובהיבט החומרי דוקא אמא שלה היא שאומרת את המילה האחרונה. אז הנה בשביל הפרוטוקול ובשביל מינה אני אומרת: אין שום מקום להשוואה. ובכל זאת, אם מדברים על איזונים ובלמים, אפשר לומר שאבא של מינה הוא הרשות המחוקקת ואמא שלה היא הרשות המבצעת, ואפשר גם לומר שמינה ניסתה, ללא הצלחה, לשעתק את המודל מבית הוריה לביתה שלה.

שהרי מעבר למי מוביל ומי מובל יש בכל זוגיות עוד אין ספור איזונים. איזונונים. מי אומר ומי מגיב. מי מקנא ומי מפרגן. מי אנרגטי ומי עייף. מי נגד ומי בעד. מי משתף ומי שותק. מי אטי ומי מהיר. מי אכפתי ומי אדיש. ואין טוב ואין רע ואין חיובי ואין שלילי. יש רק איזונים. ובלמים. אני עכשו במצב רוח בזבזני אז אתה תחזיק בבקשה את המחשבון המשפחתי. אתה עכשו במצב דכדכני אז אני אחזיק בינתיים את השמחה. ולהפך. טל"ח. שלא יאשימו אותי במגדור סטריאוטיפי. כלומר שאמא שלי לא תאשים אותי. אבא שלי, ההקשר היחיד שהוא מוצא את המילה שוויון רלוונטית הוא שוויון נפש.

בכל מקרה, הדילים, מוּדעים או לא, חיים, נושמים ולפעמים גם בועטים. במקרה של מינה הדיל המרכזי בחוזה הלא כתוב היה די גלוי. מינה אמרה לי, גלוי לך. הם, המוּטבים הראשיים של הדיל, לא קראו לו בשמו עד לעת ההיא. על שלט דלת ביתם אפשר לרשום כאן גרים בכיף קונפורמית ואאוטסיידר. כלומר, היה אפשר. עכשו קצת פחות. נכון שאנשים לא הופכים את עורם או מעלימים את חברבורותיהם, אבל מרגע שמינה זזה מהמשבצת, האיזון הופר והבלם הוסר.

וככה, בלי שאף אחד התכוון, הפכו הברגרים מזוג מאוזן ובָלוּם לחסרי שיווי משקל. בעלה של מינה נאחז בהרגליה, אותם ההרגלים שעמל לשנות, וביקש לו בחזרה את אשתו הצייתנית והשמרנית. מֵאן לקבל את גרסתה המרדנית. סרב לוותר על שומרת הסף.

וככה, בלי שאף אחד התכוון, הפכו הברגרים מזוג מאוזן ובָלוּם לחסרי שיווי משקל. בעלה של מינה נאחז בהרגליה, אותם ההרגלים שעמל לשנות, וביקש לו בחזרה את אשתו הצייתנית והשמרנית.

מינה אמרה, מה זאת אומרת שומרת הסף.

והוא אמר, נו. את מבינה למה אני מתכוון.

והיא אמרה , לא, אני לא מבינה .

והוא אמר , כאילו , משגיחה . שלא נחצה שום גבול . זה התפקיד שלך .

ומינה אמרה , התפקיד שלי ? ממתי ?

והוא אמר , מתמיד .

והיא שאלה , ומה התפקיד שלך ?

והוא אמר , אֶה , לא יודע . אולי לשמור שלא תגזימי .

ומינה לא אמרה כלום .

והוא אמר , סליחה , לא התכוונתי .

מינה לא עשויה מבטון , לפחות לא בכל מה שנוגע לקשרים עם אנשים . בטח לא בכל מה שנוגע לבעלה . בימים כתיקונם יתכן שהיתה נעלבת . אבל בנקודת הזמן ההיא היה לה יותר חשוב להבין מלהפגע . אחרי עוד שתים שלוש שאלות היא הבינה ואמרה , אז אתה יכול להיות פורע חוק כל עוד אני קצינת המבחן .

ובעלה אמר , אל תגזימי , ומיד הוסיף , סליחה . והסליחה שלו התקהלה בתזמון מושלם עם הסליחה שלה . סליחה בשני קולות . בקול שלה התרסה . בקול שלו דאגה .

מינה לא ויתרה . היא רצתה לרדת לסוף דעתו . אמרה, תמיד התלוננת שאין לי דעה . אמרת שאני מדקלמת . שאין לי מחשבות משל עצמי . אז הנה, יש לי . זה מה שרצית , לא?

מינה לא ויתרה . היא רצתה לרדת לסוף דעתו . אמרה, תמיד התלוננת שאין לי דעה . אמרת שאני מדקלמת . שאין לי מחשבות משל עצמי . אז הנה, יש לי . זה מה שרצית , לא?

והוא הסתכל עליה ושתק קצת והמצח שלו עבר למצב פלפול ואחר כך למצב תרוץ , ואז הוא אמר , כנראה שלא . זה מה שמתברר עכשו . ואת צודקת . אני יכול להיות האברך המוסכניק שלא אכפת לו מה אומרים עליו בשכונה רק אם כל השאר בסדר . רק אם בשקלול המשפחתי אנחנו בסדר .

והיא אמרה , בסדר . אבל הלחן אמר , לא בסדר .

והוא אמר , טוב . אבל הלחן אמר , רע .

ואז במקום שהיא תשתוק והוא ידובב , הוא שתק והיא אמרה , נו תגיד .

ובמקום שהיא תשתבלל והוא יתעקש , הוא השתבלל והיא לא ויתרה , עדיף לדבר מלשתוק .

והוא שתק .

והיא אמרה , אתה זה שתמיד אומר שצריך לדבר .

והוא שתק .

והיא אמרה , אתה נאה דורש אבל רק מאחרים .

והוא שתק .

והיא אמרה , אז ככה אתה מרגיש בכל פעם שאני שותקת ?

והוא שתק אבל קצת פחות חזק .

והיא אמרה , זה בלתי נסבל . זה כמעט אלים .

והוא אמר , אל תגזימי .

והיא חייכה , אם לא אגזים תישאר בלי תפקיד .

ושניהם חייכו ואחר כך הרצינו והוא אמר , מה נעשה ?

והיא אמרה , מה אתה אומר ?

והוא אמר , אם את הולכת על כזו חריגה דרמטית זה יחייב אותי ליישר קו עם כל השאר .

והיא אמרה , אם אנחנו .

והוא אמר , כן .

והיא אמרה , יחייב אותנו .

והוא אמר , כן .

והיא שוב שאלה , אז מה אתה אומר ?

והוא אמר, אני לא יודע. אני צריך לישון על זה לילה.

והיא אמרה, קיבלת לילה.

והוא שתק ואחר כך נרדם. כי ככה הוא. מסוגל להירדם גם אם האדמה רועדת שמונה בסולם ברגר. אבל רגע לפני שנעצמו שמורותיו, מבטו סקר אותה בתהייה עמוקה.

מינה אמרה, היה נראה שהוא רוצה לשאול משהו. ואני אמרתי, נו ברור. הוא רצה לשאול אותך מי את ומי הזיז את המינה שלו.

מינה אמרה, היה נראה שהוא רוצה לשאול משהו. ואני אמרתי, נו ברור. הוא רצה לשאול אותך מי את ומי הזיז את המינה שלו.

הדיל הזוגי נחשף במלוא תפארתו. מינה מחזיקה את המוסכמויות, את המקובל, את המה יגידו. בעלה מחזיק את האינדיבידואליות, את החריגות, את הלמי אכפת. היא מאבטחת את האאוטסיידריות שלו. הוא מוציא לטיול בשמש את הקונפורמיות שלה.

עכשו הוא מנסה לאחוז בה בשני קצותיה. והיא מנסה לעשות לו את אותו הדבר.